

FYRIMUNIRNIR STØRRRI ENN VANSARNIR

– Eg haldi ikki, at tøkni drepur okkara kreativa lyndi og okkara persónligheit. Men vit skulu altíð ansa okkum eftir informatións skrellinum, sum kunningartøknin førir við sær, sigur Pætur Marjunarson Dahl, filosoffur

BARBARA HOLM

Tað eru altíð tvær síður av einari sak. Og soleiðis er eisini, tá vit kjakast um tøkniligu frambrotini, sum hava verið seinnu árin. Í filsofiini eru altíð tvær síður – tann hjá pessimistinum og tann hjá optimistinum. Pessimisturin vildi sagt, at tøkni er skaðilig, hon fremmandager menniskju og ger okkum til slavir. Meðan optimisturin vildi sagt, at tøkni hevur breiðkað okkara horisont, sett okkum í perspektiv og givið okkum møguleika at ferðast um allan heim og læra um aðrar mentanir.

Pætur Marjunarson Dahl er sjálvur eitt stað mitt ímillum pessimistin og optimistin.

– Eg trúgvi snøgt sagt ikki uppá, at tøkni er drepandi fyri okkara kreativa lyndi. Kanningar vísa, at tann interaktiviteturin, sum børn uppnáa við at spæla við teldlar og annað umvegis netið er ógvuliga høgur. Tey læra sosialar normar skjótari, hugsa strategiskt, logiskt og rúmligt. Og tey læra at lesa og skriva, tí spøl til børn eru sum oftast pedagogiskt uppsett, vísur Pætur á.

Hinvegin ber eisini til at siga, at ov nógv av einum góðum tingi ongantíð er gott. Tú kanst brúka og misbrúka tey flestu tingini.

– Tað snýr seg tó eisini um at brúka tað rætt. Alt kann misbrúkast, og soleiðis er sjálvandi eisini við tøkni, sigur Pætur.

MODELMYND

Kanningar vísa, at tann interaktiviteturin, sum børn uppnáa við at spæla við teldlar og annað umvegis netið er ógvuliga høgur

Informatións overload

Tann størsti trupulleikin við nýggju tøkni er, at vit fáa ov nógv informatión, og tað elvir til eitt so-kallað »overload«.

– Ígjøgnum allar tíðir hevur ein stórus trupulleiki við nýskapandi tøkni verið burturkasti. Um tað er kol, olja, kjarnorka ella okkurt annað, so hava vit altíð trupulleikar við burturkastinum, sum fylgir við.

Og soleiðis er eisini í dag. Vit hava trupult við at flokka tann upplýsingarfloymin, ið dýggjar inn yvir okkum, tí tað er so nógv informatión, sum í veruleikanum bara er informatiónsskrell, vísur Pætur á.

Heilin er gjørdur til at viðgera upplivingar og vitan, sum vit fáa í veruliga heiminum, og ikki í tilgjørda internetheiminum. Og tí hevur heilin ofta ilt við at fylgja við streyminum av upplýsing og undirhaldi, ið vanlig

borgarin í vesturheiminum verður útsettur fyri hvønn dag.

– Hóast vit hava fingið atgongd til fleiri upplýsingar, so eru vit ikki neyðturviliga blivin klókari. Vit eru ikki blivin meira kreativ av at síggja meira list á netinum, og vit eru heldur ikki blivin meira sosial av tí sosiala partinum av tøkni, sigur Pætur.

Á netinum verður tú bumbaður av fólki, sum beinleiðis ella óbeinleiðis tosa við teg. Vit eru bráðliga í einum